

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: Ing. J. J., nar. X, trvale bytem X
právně zastoupený Mgr. Jakubem Jančovičem, advokátem se
sídlem Přerov VI-Újezdec, Široká 97/3, 750 02 Přerov

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 6. 3. 2025 proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 1. 2025, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení žalované ze dne 9. 1. 2025, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 7. 10. 2024 č.j. X se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Jakuba Jančoviče, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 10 140 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 10. 2024 č.j. X byla žalobci zvýšena výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

invaliditu druhého stupně s tím, že jeho výše činí 19 144 Kč. Podkladem pro toto rozhodnutí byl posudek Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 26. 9. 2024, dle něhož již žalobce není invalidní pro invaliditu prvního stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále „zdp“), byl uznán invalidním pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 50 % ode dne 26. 9. 2024

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím žalované ze dne 9. 1. 2025, č. j. X tak, že výše uvedené rozhodnutí bylo změněno tak, že podle ust. § 41 odst. 3 a pro nesplnění podmínek ust. § 39 odst. 2 písm. b) a c) zdp, se žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítá a žalobci nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle ust. § 56 odst. 1 písm. c) zdp žalobci na základě předběžně vykonatelného rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 7. 10. 2024 náležela výplata invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně od 26. 9. 2024. Podkladem byl posudek lékaře ČSSZ, jenž dospěl k závěru, že posudkový závěr IPZS první instance ze dne 26. 9. 2024 nelze potvrdit. Byla změněna hlavní diagnóza a posudek byl celkově změněn s tím, že nadále trvá invalidita prvního stupně.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 6. 3. 2025 adresovanou původně Městskému soudu v Praze, doručenou zdejšímu soudu dne 1. 4. 2025 na základě usnesení uvedeného soudu č.j. 4 Ad 5/2025 ze dne 21. 3. 2025, jímž došlo k postoupení věci zdejšímu soudu, se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, přičemž žalobu odůvodnil tím, že považuje za nesprávná obě rozhodnutí. Je přesvědčen, že byl nesprávně určen termín, kdy došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, za tento den měl být označen den, v němž došlo k dopravní nehodě, tedy den 24. 11. 2023, neboť k tomuto dni se datují zranění, jež způsobila zhoršení jeho zdravotního stavu. Posouzení změny invalidity ke dni posudku je nesprávným postupem. Ke zlepšení zdravotního stavu žalobce nedošlo, naopak, předmětnou dopravní nehodou byl dále zhoršen, přičemž žalobce je přesvědčen, že došlo k poklesu jeho pracovní schopnosti o více než 50 %.
4. Dále žalobce žalované vytýkal, že nebylo dostatečným způsobem posudkově zhodnoceno rozšíření pooperační kýly na pravé strany a dále jí vytýkal, že posudek o invaliditě byl vydán bez toho, aby byla provedena zjišťovací lékařská prohlídka, přičemž takový postup je nezákonný.
5. Navrhl, aby napadená rozhodnutí byla zrušena a věc byla žalované vrácena k novému rozhodnutí.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná dne 16. 4. 2025 ve svém vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení o žádosti žalobce o zvýšení stupně invalidního důchodu. Uvedla, že s ohledem na závěry posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení trvá na svém rozhodnutí, jež žalobce napadl žalobou a současně navrhl, aby byl proveden důkaz posudkem PK

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

MPSV, jež je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

7. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
8. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.
9. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

10. Žaloba je důvodná.
11. Námitka žalobce týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak jak již bylo výše zmíněno s odkazem na uvedená ustanovení, žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.“ Na projednávanou věc se tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.

12. Námitku žalobce týkající se toho, že u něj nedošlo ke zlepšení jeho zdravotního stavu, naopak došlo k jeho zhoršení, shledal soud důvodnou.
13. K námitkám žalobce týkajícím se nesprávného posouzení zdravotního stavu není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem, a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
14. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
15. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítali to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
16. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 17. 6. 2025 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 zdp, šlo o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zdp, nešlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zdp, invalidita je v souvislosti s úrazem ze dne 25. 11. 2023. Žalobce byl posuzován jako finanční poradce. PK MPSV je v souladu s posudkovým hodnocením IPZS, ale není v souladu s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobce jedná o středně těžké funkční postižení, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 40 % podle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Na dolní hranici taxace hodnoceno i s ohledem na polyneuropatii dolních končetin a poškození levého ramene. Nelze hodnotit dle stejné

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

kapitoly, oddílu, položky 1 d, neboť se nejedná o těžké funkční postižení, těžké postižení více úseků páteře, s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažné parézy, svalové atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěračů, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu (onkologické onemocnění) se podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 50 %. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobce schopen práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách. Schopen lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj, v příznivém klimatu. Schopen práce s dodržением výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zdp, šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Datum vzniku dnem rehabilitačního vyšetření 20. 3. 2024, na rozdíl od IPZS, kde stanoveno datum vzniku dnem jednání. Vzhledem k charakteru postižení a věku posuzovaného stanovena platnost trvale. Invalidita vznikla v souvislosti s úrazem ze dne 25. 11. 2023.

17. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
18. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
19. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
20. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž došlo ke změně prvostupňového rozhodnutí, kterým byla žalobci od 26. 9. 2024 zvýšena výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

druhého stupně tak, že žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu byla zamítnuta s tím, že mu nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 17. 6. 2025 má soud za prokázané, že k datu 20. 3. 2024, tedy k datu předcházejícímu vydání prvostupňového i napadeného rozhodnutí žalované se u žalobce jednalo o invaliditu druhého stupně, a proto je žaloba podaná důvodně.

21. Soud proto napadené rozhodnutí žalované i jemu předcházející rozhodnutí tímto rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci. Dle posouzení poklesu pracovní schopnosti žalobce v rámci prvostupňového řízení sice tento pokles odpovídal druhému stupni invalidity, když míra poklesu pracovní schopnosti žalobce byla stanovena ve výši 50 % avšak zvýšení invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod druhého stupně nastalo dle tohoto posouzení až dne 26. 9. 2024. V rámci námitkového řízení pak byl zhodnocen pokles pracovní schopnosti žalobce 45 %, tedy nadále odpovídal invaliditě prvního stupně, tudíž závěry obou uvedených posouzení jsou v rozporu se závěry posouzení PK MPSV ČR.
22. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu 20. 3. 2024 dle posudku PK MPSV ze dne 17. 6. 2025 invalidní pro invaliditu druhého stupně, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí –změněný stupeň invalidity žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o zvýšení stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce požadoval náklady řízení v celkové výši 10 140 Kč zahrnující 2 úkony právní služby á 4 620,-Kč (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby) dle § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“) a 2x režijní paušál (náhrada hotových výdajů) á 450,-Kč dle § 13 odst. 4 AT. Žalobce požadoval náhradu nákladů řízení i za úkon spočívající v podání vyjádření ze dne 6. 10. 2025, již však soud s ohledem na obsah podání, jež neodpovídá specifikaci uvedené v § 11 odst. 1 písm. d) AT, nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 20. 10. 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.